

"Mahbublara olan aşk-ı mecazî aşk-ı hakikîye inkılab ettiği gibi, acaba ekser nâsda bulunan dünyaya karşı olan aşk-ı mecazî dahi bir aşk-ı hakikîye inkılab edebilir mi?" mahbup ve dünya kavramları ile izah eder misiniz?

"**Mahbub**" kısaca *sevgili ya da sevilen şey* anlamına geliyor. Kalbin sevgi bakımından rağbet ettiği, meylettiği her şey mahbuptur.

Bu sevgililer mecazi ve hakiki olmak üzer ikiye ayrılır.

Hakiki sevgili Allah'ın Zat-ı Akdesi oluyor. Bu sevgide insanın kalbi, sadece ve sadece Allah sevgisi ve aşkı ile doludur, diğer mahluklarda bu aşk adına ve bu sevgi hesabına sevilirler.

Mesela, kalbi Allah aşkı ile dolu olan birisi anne ve babasını, evlatlarını, eşini, dostunu, arkadaşını, Allah'ın birer nimeti birer ihsanı birer ikramı olarak görür ve ona göre sever. Buradaki sevgi bizatihi bir sevgi değil, Allah adına olan bir sevgidir.

Mecazi sevgili ise, Allah'ın dışında kalan her şey her masiva ve her türlü mahlukat oluyor. Burada insanın kalbi Allah'ı bizatihi sevmiyor, bizatihi olarak sadece mahlukatı seviyor. Allah'ı sevmesi de mahlukatı sevmesine tabidir. Yani mahlukat hesabına Allah'ı seviyor. Çünkü o çok sevdiği perestîş ettiği mahlukatı yaratan Allah.

"**Dünya sevgisi**" mecazi sevginin diğer bir adıdır ve bu bir çatı isimdir. Ve bu çatı altında her insan farklı bir mecazi sevgiliye sahiptir. Yani mecazi sevgili kişiden kişiye göre değişir. Kimisi bir bayana aşık olur kimisi makama sevdalıdır, kimisi şöhrete perestîş eder, kimisi evladını sever, kimisi mala mülke müpteladır vesaire. Bütün bunlara **dünya sevgisi** deniyor...